

TÜRKİYE İŞÇİ SINIFI TARİHİNE KATKILAR

Aydınlık Gazetesi, 2 Şubat 2016

Yıldırım Koç

Türkiye işçi sınıfının Türkiye'nin siyasal ve toplumsal geleceğinde belirleyici rol oynama potansiyeli artıyor. Bu nedenle işçi sınıfı tarihini öğrenmek gerekli.

Bu konuda epeyce kitap var. Ancak bu kitapların önemli bir bölümünde ciddi hatalar bulunuyor. Bu hataları 2010 yılında yayımlanan **Yanlış-Doğru Cetveli, İşçi Sınıfı Tarihi Yazımında İnatçı Hatalar** kitabımda ele almıştım.

Son dönemde yayımlanan bazı önemli monografiler, bu alanda önemli katkılar yaptı. İşçi sınıfı tarihi çalışmak isteyenlerin gözünden kaçabileceği endişesiyle, bunları tanıtayım.

ZAFER AYDIN, AZİZ ÇELİK, CAN ŞAFAK

Zafer Aydın bu alanda çok önemli çalışmalar yaptı. Kısa bir süre önce **Grevden İşgale, Singer Eylemleri (1964-1967-1969)** kitabı çıktı (Sosyal Tarih Yay., 222 s.). Zafer Aydın'ın son yıllarda yayımlanan monografileri de şunlar:

"Kanunsuz" Bir Grevin Öyküsü, Kavel 1963, Sosyal Tarih Yay., İst., 2010, 207 s.

Geleceğe Yazılmış Mektup, 1968 Derby İşgali, Sosyal Tarih Yay., İst., 2012, 296 s.

Aziz Çelik ve Zafer Aydın'ın 2006 yılında yayımlanan **Paşabahçe 1966, Gelenek Yaratan Grev** kitabı da çok önemli ve kapsamlı biçimde bilgilendirmenin ötesinde önyargıları değiştiren bir çalışmadır.

Diğer önemli bir monografi, Aziz Çelik'in Sina Pamukçu ile söyleşisidir: **Sina Pamukçu ile Sendikali Yıllar, Maden-İş, TİP, Türk-İş ve DİSK'ten Anılar**, Sosyal Tarih Yay., İst., 2010, 183 s.

Bu alanda çok önemli katkıları olan bir kişi de Can Şafak'tır. Can Şafak'ın Sosyal Tarih Yay. tarafından yayınlanan üç önemli monografisi, işçi sınıfı tarihi çalışacaklar için son derece önemlidir:

Kuruluş Yıllarında Haydarpaşa Sendikası (1950-1964), Sosyal Tarih Yay., 2010, 192 s.

Büyük Grev 1977, Sosyal Tarih Yay., 2012, 496 s.

Ereğli 1965-1980, Çelik İşçileri, 2015, 511 s.

Hakan Koçak'ın **O Hep Sendikacıydı, Ziya Hepbir'in Yaşam Öyküsü** (Sosyal Tarih Yay., 2014, 336 s.) kitabı ve H.Koçak'ın yayına hazırladığı **Kırkbir Uzun Gün, Berec Grevi** kitabı (Özkal Yici'nin notları, Sosyal Tarih Yay., 2010, 220 s.) da önemlidir.

Bariş Celep'in **İstanbul İşçi Sendikaları Birliği Yayın Organı Hürbilek Gazetesi** (Sosyal Tarih Yay., 2015, 156 s.) monografisi de önemli bir boşluğu doldurmaktadır.

SİNA ÇILADIR, EROL ÇATMA

Sina Çıladır 1977 yılından beri Zonguldak bölgesi işçilerinin mücadelesini yazan bir devrimcidir. Mutlaka okunması gereken kitaplarının birkaç tanesini hatırlatıyorum:

Zonguldak Havzasında İşçi Hareketlerinin Tarihi (1848-1940), Yeraltı Maden-İş Sendikası Yay., Ankara, 1977, 215 s.

Zonguldak Havzasındaki İşçi Hareketleri ve İşçi Örgütleri (1908-1993), İlke Yay., 1997, 103 s.

Emeğin Çelikleşme Öyküsü, Erdemir'deki İşçi Hareketlerinin ve Sendikacılığın Tarihi 1962-2012, Defne Yay., 180 s.

İşçi sınıfı tarihi konuşulduğunda unutulmaması gereken kişilerin başında Ereğli Kömür İşletmeleri eski maden işçisi Erol Çatma gelir.

1965 Kozlu olaylarını yazan ilk kişi, bir Amerikalıdır: Roy, D.A., **The Zonguldak Strike, A Case Study of Industrial Conflict in Turkey** (Doktora Tezi), 1968, 544 s. Bu konuyu ele alan ikinci kişi de Erol Çatma'dır: **1965 Madenci Direnişinin Öyküsü, Kömür Tutuşunca**, Evrensel Basım Yayın, İst., 1997, 160 s.

Erol Çatma'nın diğer kitapları da şunlardır: **Zonguldak Madenlerinde Hükümlü İşçiler**, Maden-Sen Zonguldak Şubesi Yay.No.1, 1996, 74 s.; **Zonguldak Taşkömürü Havzası Tarihi, Birinci Kitap, 1840-1865**, Sistem Ofset Yay., 2006, 355 s. Erol Çatma'nın çok kapsamlı ve önemli bir kitabı da şu anda matbaada.

Bu kitaplar okunmadan işçi sınıfı tarihi yazılmaz.